

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

2024-2026

Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων Κυπριακή Δημοκρατία

Περιεχόμενα

Μήνυμα Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων	4
Στόχος: η εμπέδωση της κουλτούρας της έμφυλης ισότητας	5
Επιμέρους Στόχοι: η αποδόμηση των στερεοτύπων, η εξάλειψη των προκαταλήψεων και η ισότιμη συμμετοχή.....	5
i. Η αποδόμηση των στερεοτύπων και η εξάλειψη των προκαταλήψεων.....	5
ii. Ισότιμη συμμετοχή αντρών και γυναικών σε όλες τις πτυχές της ζωής.....	5
Η Στρατηγική	6
Η διαμόρφωση της Στρατηγικής: Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και η μεθοδολογία της συμμετοχικής διαβούλευσης της κοινωνίας των πολιτών.....	9
Έκθεση Αξιολόγησης Προόδου Υλοποίησης Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών 2019-2023.....	12
Δημόσιες Πολιτικές.....	14
1. Έμφυλος προϋπολογισμός: Ισότιμη κατανομή δημόσιων πόρων	16
2. Φύλο και Εργασία: Ισότιμη πρόσβαση στην απασχόληση, προώθηση ισόρροπης εκπροσώπησης γυναικών και αντρών, μείωση χάσματος αμοιβών και συντάξεων.....	18
3. Φύλο και Κοινωνική Πολιτική: Ενίσχυση αποτελεσματικού κοινωνικού κράτους στη βάση της οπτικής του φύλου	22
4. Φύλο και Υγεία: Ισότιμη πρόσβαση στην υγεία στη βάση των διαφορετικών αναγκών γυναικών και ανδρών.....	24
5. Φύλο και Δικαιοσύνη: Δημιουργία έμφυλης κουλτούρας στα σώματα της δικαιοσύνης και ισότιμη πρόσβαση στη δικαιοσύνη	26
6. Φύλο και Εξωτερική Πολιτική: Έμφυλες προσεγγίσεις στην Εξωτερική Πολιτική	30

7. Φύλο και Εκπαίδευση και Πολιτισμός: Διαμόρφωση έμφυλης εκπαιδευτικής και πολιτιστικής κουλτούρας	32
8. Φύλο και Αθλητισμός: Ενδυνάμωση και ισότιμη αναγνώριση του γυναικείου αθλητισμού και αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων στον αθλητισμό	34
9. Φύλο και Αγροτική Ανάπτυξη, Περιβάλλον, Κλιματική Αλλαγή, Ενέργεια και Μεταφορές: Ενίσχυση ορατότητας αγροτισσών και γυναικών της υπαίθρου. Διαμόρφωση έμφυλων μεταφορών. Αναγνώριση έμφυλου αντίκτυπου κλιματικής και ενεργειακής κρίσης	35
10. Φύλο - Έρευνα, Καινοτομία και Ψηφιακός Μετασχηματισμός: Ενδυνάμωση ανδρών και γυναικών και ισότιμη αξιοποίηση των ψηφιακών δυνατοτήτων	37
11. Φύλο και Άμυνα: Διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος με περισσότερη ευαισθησία στην έμφυλη διάσταση.....	38
12. Φύλο και Θέσεις Λήψεως Αποφάσεων: Προώθηση ισόρροπης εκπροσώπησης γυναικών και ανδρών για δικαιότερη και αντιπροσωπευτική λήψη αποφάσεων.....	39
13. Φύλο και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης: Ενεργή συμβολή στη διαμόρφωση έμφυλων προτύπων, εξάλειψη στερεοτύπων και προκαταλήψεων.....	41
Αξιολόγηση, παρακολούθηση της Στρατηγικής. Λογοδοσία και Διαφάνεια	42

«Μια ευρωπαϊκή δημοκρατική χώρα δεν μπορεί να αγνοεί τις διαφορετικές ανάγκες και εμπειρίες των γυναικών και των ανδρών, αλλά και τα αλληλοσυμπληρούμενα χαρακτηριστικά και δεξιότητές τους.

Είμαι απόλυτα συνειδητοποιημένος πως θα πρέπει να δουλέψουμε σκληρά για να αποδομήσουμε τις οποιοσδήποτε προκαταλήψεις και στερεότυπα ώστε να αρθούν τα εμπόδια, τα έμφυλα στερεότυπα και να πετύχουμε μια δικαιότερη κοινωνία. Χρέος μας είναι να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις, ώστε ο καθένας και η κάθε μια να μπορεί να απολαύσει το σύνολο των δικαιωμάτων του.»

Νίκος Χριστοδουλίδης
Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας

Μήνυμα Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Η προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και η πλήρης διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, αποτελεί σημαντικό ζητούμενο και προϋπόθεση για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη όλων των κοινωνιών. Η ισότητα των φύλων σημαίνει ότι οι ανάγκες και τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών θεωρούνται ισότιμα, όπως εξάλλου και οι υποχρεώσεις τους. Οι γυναίκες και οι άνδρες έχουν βιολογικές διαφορές, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό νομοθεσιών, πολιτικών, δράσεων και μέτρων, ενώ παράλληλα οι άνδρες και οι γυναίκες θα πρέπει να συμμετέχουν ισότιμα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, μακριά από στερεότυπα και προκαταλήψεις στη βάση του φύλου τους.

Μέσα από μια ολιστική προσέγγιση, στόχος είναι η προώθηση της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στα κοινά, δημιουργώντας ένα έμφυλο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο. Για την επίτευξη του στόχου και για τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων σε όλους τους τομείς, διαμορφώνονται στοχευμένες δράσεις και πολιτικές και αξιοποιείται το εργαλείο της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις πολιτικές και δράσεις της Κυβέρνησης. Παράλληλα, προωθείται η ισότιμη κατανομή ευθυνών που αφορά στην οικονομία της φροντίδας, στην ενεργή συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, στις θέσεις λήψης αποφάσεων, στην ενίσχυση και δημιουργία νέων δομών για τη διευκόλυνση των γονέων. Προς αυτή την κατεύθυνση, σχεδιάζονται και εφαρμόζονται δράσεις με στόχο την εμπέδωση της κουλτούρας της έμφυλης ισότητας και την κατάρριψη αναχρονιστικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων.

Η θεμελίωση της κουλτούρας της ισότητας των φύλων αποτελεί βασική προτεραιότητα στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης και επιτακτικό στόχο του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, το οποίο αναβαθμίζεται, ενισχύεται και αναλαμβάνει ρόλο, μεταξύ άλλων, και μετά από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5 Ιουλίου 2023, για την ετοιμασία και συντονισμό της νέας Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων 2024-2026 σε συνεργασία με όλα τα Υπουργεία και Υφυπουργεία. Η αποστολή μας είναι σύνθετη και σίγουρα καθόλου εύκολη, με συνοδοιπόρους τόσο τους/τις Λειτουργούς που ορίστηκαν, στη βάση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8 Μαρτίου 2023, στα Υπουργεία και Υφυπουργεία για την Ισότητα των Φύλων όσο και την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών. Η αλλαγή νοοτροπίας απαιτεί στρατηγική προσπάθεια και επιμονή, τις οποίες καταβάλλουμε όλοι και όλες μαζί. Οι συνεργασίες είναι απαραίτητες και αποτελούν μονόδρομο, για να προχωρήσει πραγματικά μπροστά η χώρα μας.

Τζόζη Χριστοδούλου

Επίτροπος Ισότητας των Φύλων

Στόχος: η εμπέδωση της κουλτούρας της έμφυλης ισότητας

Ο σεβασμός και η εφαρμογή της αρχής της Ισότητας των Φύλων, της ίσης, ισότιμης μεταχείρισης και ισόρροπης συμμετοχής ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς είναι απαραίτητα για ένα κράτος δικαίου με μέλημά του την ευημερία των πολιτών, γυναικών και ανδρών. Η έμφυλη ισότητα εμπεδώνεται με διαφορετικά εργαλεία και σε διαφορετικούς ρυθμούς. Αναγνωρίζεται πως η οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές ενός κράτους, συμβάλλει στη θεμελίωση της ισότητας ανδρών και γυναικών, καθώς το φύλο λαμβάνεται υπόψη κατά τον σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των νομοθεσιών, πολιτικών, δράσεων και μέτρων.

Επιμέρους Στόχοι: η αποδόμηση των στερεοτύπων, η εξάλειψη των προκαταλήψεων και η ισότιμη συμμετοχή

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές, διασφαλίζει τη δημιουργία των προϋποθέσεων που χρειάζονται για την παροχή ίσων και ισότιμων ευκαιριών για όλους και για όλες. Προς τον σκοπό αυτόν, η εμπέδωση της κουλτούρας έμφυλης ισότητας απαιτεί την αποδόμηση των στερεοτύπων, την εξάλειψη των προκαταλήψεων και την προαγωγή της ισότιμης συμμετοχής και της ισότιμης κατανομής των ευθυνών, ανδρών και γυναικών, σε όλους τους τομείς της ζωής.

i. Η αποδόμηση των στερεοτύπων και η εξάλειψη των προκαταλήψεων

Ο αντίκτυπος των αναχρονιστικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων στη βάση του φύλου έχει συχνά σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις σε κάθε στάδιο της ζωής ενός ατόμου - από τη γέννηση, την εκπαίδευση, την εργασία, την προσωπική ζωή μέχρι και τη συνταξιοδότηση. Οι αρνητικές επιπτώσεις επηρεάζουν στο σύνολό τους την ευρύτερη κοινωνία και την οικονομία ενός κράτους. Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις περιορίζουν, πολλές φορές, σε συνδυασμό με τα κοινωνικό-οικονομικά υπόβαθρα, όλους και όλες από το να φτάσουν στο μέγιστο των ικανοτήτων τους. Αποδομώντας τους κοινωνικούς ρόλους που προσδίδονται σε γυναίκες και άνδρες και αξιοποιώντας τις ικανότητες όλων, διαμορφώνεται ένα περιβάλλον ίσων και ισότιμων ευκαιριών, απομακρύνοντας τα εμπόδια που υπάρχουν για ουσιαστική ισότητα.

ii. Ισότιμη συμμετοχή αντρών και γυναικών σε όλες τις πτυχές της ζωής

Οι γυναίκες υπό-εκπροσωπούνται σημαντικά σε θέσεις λήψης αποφάσεων, σε διοικητικά συμβούλια και διευθυντικές θέσεις εργασίας, αναδεικνύοντας το διαχρονικό φαινόμενο της «γυάλινης οροφής» και του «κολλώδους πατώματος». Ενισχύοντας την ισότιμη συμμετοχή των ανδρών και των γυναικών σε ηγετικές θέσεις, προσφέρεται βήμα σε όλους και όλες, περιορίζεται ο διαχωρισμός σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας και αναδεικνύονται οι δυνατότητες ανδρών και γυναικών, ανεξαρτήτως του φύλου τους. Η ισότιμη συμμετοχή σε ηγετικές θέσεις σημαίνει την αξιοποίηση της οπτικής του φύλου και τις διαφορετικές εμπειρίες τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών, με αποτέλεσμα οι αποφάσεις να εκπροσωπούν όλο τον πληθυσμό.

Η Στρατηγική

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η ουσιαστική ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών δεν έχει επιτευχθεί και η Κύπρος δεν αποτελεί εξαίρεση. Σε αναφορά του, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, δήλωσε πως, η πλήρης ισότητα των φύλων, παγκοσμίως, αποτελεί έναν ολοένα και πιο μακρινό στόχο, ο οποίος, με τα σημερινά δεδομένα, μπορεί να επιτευχθεί σε 300 χρόνια¹. Τα δικαιώματα των γυναικών εξακολουθούν να παραβιάζονται σε όλους τους τομείς της ζωής. Οι παγκόσμιες οικονομικές κρίσεις και οι προκλήσεις, όπως η εμπόλεμη κατάσταση στη Μέση Ανατολή, η Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και η πανδημία του κορωνοϊού, έχουν αναδείξει ακόμα περισσότερο τις έμφυλες ανισότητες: Κατά την περίοδο της πανδημίας, διαφάνηκαν ακόμα περισσότερο οι κοινωνικοί ρόλοι που προσδίδονται στις γυναίκες και στους άνδρες, παρατηρώντας τις γυναίκες, στην πλειοψηφία τους, να συνδυάζουν την οικογενειακή/προσωπική ζωή και την επαγγελματική ζωή από το σπίτι, σε βάρος του προσωπικού τους χρόνου. Παράλληλα, κατά την ίδια περίοδο, είχε σημειωθεί σημαντική αύξηση των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Η δε εμπόλεμη κατάσταση στη Μέση Ανατολή και η Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, ανέδειξαν τις διαφορετικές ανάγκες των γυναικών και των παιδιών προσφύγων, την αύξηση της σεξουαλικής βίας και της εμπορίας γυναικών και παιδιών με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Την ίδια στιγμή, η κλιματική και ενεργειακή κρίση επηρεάζει διαφορετικά τους άνδρες και τις γυναίκες και η ισότιμη συμμετοχή των δύο φύλων στα κέντρα λήψης αποφάσεων για την αντιμετώπισή τους, είναι επιτακτική.

Σε εθνικό επίπεδο και σύμφωνα με την έκθεση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Ισότητας των Φύλων, η Κύπρος βρίσκεται στην 21^η θέση² από τα 27 Κράτη Μέλη της ΕΕ. Η έκθεση, στη βάση συγκεκριμένου δείκτη και συγκεκριμένων στατιστικών δεδομένων, κατατάσσει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε 6 κατηγορίες: 1) Εργασία, 2) Υγεία, 3) Γνώση, 4) Εξουσία, 5) Χρόνος, 6) Χρήματα. Στον δείκτη περιλαμβάνεται και μια ξεχωριστή κατηγορία που αφορά στην έμφυλη βία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που όμως δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του δείκτη ισότητας, καθώς τα κράτη μέλη δεν ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία συλλογής των δεδομένων και για αυτόν τον λόγο δεν διατίθενται ενιαία στατιστικά δεδομένα από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων. Ο Δείκτης για το 2023 κάνει ειδική μνεία στη δίκαιη και κοινωνικά ισότιμη μετάβαση στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal). Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών, της λήψης αποφάσεων και στις στάσεις και συμπεριφορές του κοινού σχετικά με την κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό των επιπτώσεών της.

Περαιτέρω, οι στατιστικές σε όλους τους τομείς της ζωής, επιβεβαιώνουν και αριθμητικά τις έμφυλες ανισότητες, αλλά και την υπό-εκπροσώπηση γυναικών σε ηγετικές θέσεις. Ενδεικτικά, στην Κύπρο, το χάσμα αμοιβών μεταξύ των φύλων βρίσκεται στο 9.7%³ και το έμφυλο χάσμα συντάξεων ανέρχεται στο 39%, με τις γυναίκες άνω των 60 ετών να βρίσκονται στο όριο της φτώχειας με ποσοστό 15%⁴. Την ίδια στιγμή, το ποσοστό των γυναικών ηλικίας 30-34 που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι 70% και το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών είναι

¹ <https://bangladesh.un.org/en/222911-300-years-needed-reach-full-gender-equality-un-secretary-general-antonio-guterres-stresses>

² <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2023/CY>

³ https://library.cystat.gov.cy/NEW/GENDER_STATISTICS-2023-EL-140623.pdf

⁴ Όπως παραπομπή 2.

54.8% (Στατιστική Υπηρεσία, Κύπρος, 2023)⁵. Στον τομέα της υγείας, και συγκεκριμένα όσον αφορά στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, η Κύπρος καταλαμβάνει μια από τις τελευταίες θέσεις και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει κάλυψη από το Εθνικό Σύστημα Υγείας για παροχή μεθόδων αντισύλληψης, οι οποίες σε αρκετές περιπτώσεις απαιτούνται και για ιατρικούς σκοπούς, καθώς και για την πρόληψη ανεπιθύμητων εγκυμοσυνών (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)⁶.

Παράλληλα, διαθέσιμα δεδομένα (EIGE 2019)⁷ καταδεικνύουν πως οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε επαγγέλματα στους τομείς των επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) με ποσοστό που ανέρχεται στο 4% σε σχέση με το 27% που αφορά στους άνδρες. Υπό-εκπροσώπηση των γυναικών καταγράφεται, επίσης, και στην εξωτερική υπηρεσία της Δημοκρατίας, όπου ενώ παρουσιάζεται σημαντική εκπροσώπηση γυναικών σε διευθυντικές θέσεις του Υπουργείου Εξωτερικών και στις θέσεις αρχηγών διπλωματικών αποστολών, οι γυναίκες γενικά αποτελούν μόλις το 27% της διπλωματικής υπηρεσίας της Κύπρου. Η εκπροσώπηση των γυναικών σε διοικητικά συμβούλια νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, παρά το γεγονός ότι άρχισε να παρουσιάζει βελτίωση, παραμένει ακόμα σε χαμηλά επίπεδα, καθώς σε δεκατρία (13) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, μόλις το 30,77% των θέσεων Προέδρων και Αντιπροέδρων καταλαμβάνονται από γυναίκες, ενώ στο σύνολο των μελών των συγκεκριμένων προσώπων, οι γυναίκες εκπροσωπούνται σε ποσοστό 25,86%.

Τα αριθμητικά δεδομένα αντικατοπτρίζουν τη συνεχή αναπαραγωγή αναχρονιστικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων, συμπεριλαμβανομένης της ασυνείδητης προκατάληψης (unconscious bias) ως προς τους κοινωνικούς ρόλους των γυναικών και των ανδρών στην κυπριακή κοινωνία. Αποτέλεσμα των υφιστάμενων νοοτροπιών είναι η διαιώνιση των έμφυλων ανισοτήτων, επισφραγίζοντας την ίδια στιγμή το βαθιά ριζωμένο σύστημα της πατριαρχίας, των θεσμικών ή/και συστημικών εμποδίων.

Η προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων, αποτελεί υψηλή προτεραιότητα στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης, που στόχο έχει την εμπέδωση της κουλτούρας της ισότητας, την προώθηση της ουσιαστικής έμφυλης ισότητας και την παροχή ίσων ευκαιριών. Προς αυτήν την κατεύθυνση, μέσω πρωτοβουλιών και στοχοθετημένων δράσεων για την εμπέδωση της έμφυλης κουλτούρας, η νέα Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2024-2026, θα λειτουργήσει ως κατευθυντήριο έγγραφο για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε πολιτικές και δράσεις όλων των Υπουργείων/Υφυπουργείων σε οριζόντια βάση, με τη δημιουργία συνεργασιών και συνεργειών με τους κοινωνικούς εταίρους, την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών, την τοπική αυτοδιοίκηση, τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και τον επιχειρηματικό κόσμο.

Παράλληλα, αναγνωρίζοντας πως για την προαγωγή της αρχής της Ισότητας των Φύλων, χρειάζεται η συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, έτσι ώστε να διευρύνεται η οπτική του φύλου στον διάλογο και στις αποφάσεις, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ηγείται διά του παραδείγματος: Στο σύνολο των αξιωματούχων που έχουν διοριστεί στην Κυβέρνηση (Μάρτιος 2023), 56% είναι άντρες και 44% γυναίκες. Το ποσοστό γυναικών Υπουργών και Υφυπουργών (Ιούνιος 2023) είναι 41,7%, και το αντίστοιχο ποσοστό αντρών Υπουργών και Υφυπουργών βρίσκεται στο 58.3%, εκπροσώπηση που πρώτη φορά καταγράφεται στην ιστορία της χώρας μας.

⁵ Όπως παραπομπή 2.

⁶ https://www.epfweb.org/sites/default/files/2023-10/CombinedSRHRRankingAtlas_Europe_2020-2023.pdf

⁷ https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20190387_mh0419037enn_pdf.pdf

Μετουσιώνοντας τα λόγια σε πράξεις, γίνεται μια νέα προσπάθεια, εφαρμόζοντας μια συμμετοχική προσέγγιση για την ετοιμασία της νέας Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων. Η Στρατηγική είναι το βασικότερο έγγραφο πολιτικής για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, που αποτελεί την κατευθυντήρια γραμμή για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και για τις πολιτικές του κράτους. Η Στρατηγική είναι αποτέλεσμα ενός ανοιχτού διαλόγου, μεταξύ της Κυβέρνησης από τη μία, και των κοινωνικών εταίρων, της ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και του επιχειρηματικού κόσμου, από την άλλη. Σε αυτό το πλαίσιο κατατέθηκαν ιδέες και εισηγήσεις αμφίδρομα. Ο στόχος είναι, στη βάση των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, η καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης, νομοθετικής ή άλλης, κατά των γυναικών και η εμπέδωση της αρχής της ισότητας των φύλων.

Σημαντική στην ετοιμασία της Στρατηγικής είναι η συνεισφορά της Στατιστικής Υπηρεσίας, η οποία προχωρεί στη συστηματική συλλογή έμφυλων στατιστικών, μέσω των οποίων τα Υπουργεία, τα Υφυπουργεία και το Γραφείο Επίτροπου Ισότητας των Φύλων, θα έχουν την απαραίτητη πληροφόρηση, ώστε οι πολιτικές και δράσεις τους να είναι ακόμη πιο στοχευμένες.

Μια εκ των σημαντικότερων πολιτικών, της οποίας επιδιώκεται η υλοποίηση, είναι η εφαρμογή του έμφυλου κρατικού προϋπολογισμού, δηλαδή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στον κρατικό προϋπολογισμό, ώστε αυτός να διαμορφώνεται στη βάση των έμφυλων στοιχείων και αναγκών της κοινωνίας μας και το κάθε Υπουργείο και Υφυπουργείο να είναι σε θέση να σχεδιάζει ακόμα πιο στοχευμένες δράσεις και πολιτικές.

Η νέα Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων είναι συνέχεια του Εθνικού Σχεδίου Δράσης 2019-2023 και έχει διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη και τα όσα έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα στην Κυπριακή Δημοκρατία, καθώς επίσης και τις παγκόσμιες προκλήσεις και κρίσεις που επηρεάζουν την καθημερινότητα των πολιτών, γυναικών και ανδρών, στην Κύπρο.

Αναγνωρίζοντας πως οι γυναίκες δεν είναι ομοιογενής ομάδα και πολλές φορές αντιμετωπίζουν διατομεακές διακρίσεις στη βάση του φύλου τους, η νέα Εθνική Στρατηγική περιλαμβάνει δράσεις που έχουν οριζόντια εφαρμογή για ομάδες γυναικών, τις νέες γυναίκες, τις γυναίκες με αναπηρία, τις μονογονεϊκές και πολύτεκνες οικογένειες και τις γυναίκες με μεταναστευτική βιογραφία.

Η διαμόρφωση της Στρατηγικής: Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και η μεθοδολογία της συμμετοχικής διαβούλευσης της κοινωνίας των πολιτών.

«Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου αφορά τη διαδικασία ενσωμάτωσής της σε κάθε στάδιο των πολιτικών διαδικασιών (σχεδιασμός, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση) με την οπτική της προώθησης της ισότητας μεταξύ των γυναικών και των ανδρών. Επιπλέον, σημαίνει την αποτίμηση του βαθμού επίδρασης των πολιτικών στη ζωή και στη θέση των γυναικών και των ανδρών, καθώς και στη λήψη ευθύνης για τον επαναπροσδιορισμό τους, εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο».

Στη βάση του ορισμού της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, όπως αυτός ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις 8 Μαρτίου 2023, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων συνεχίσει να προεδρεύει του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ). Σύμφωνα με την ίδια απόφαση, η Επίτροπος προεδρεύει της Διϋπουργικής Επιτροπής που απαρτίζεται από τους/τις λειτουργούς Υπουργείων και Υφυπουργείων αρμόδιους/ες για θέματα Ισότητας των Φύλων. Στο πλαίσιο της αναβάθμισης του θεσμού του Γραφείου Επίτροπου Ισότητας των Φύλων και με στόχο την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε δράσεις και πολιτικές της κυβέρνησης, με απόφασή του στις 5 Ιουλίου 2023, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επίτροπο Ισότητας των Φύλων να ετοιμάσει την Εθνική Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων για την τριετία 2024-2026, καθώς επίσης να συντονίζει και να παρακολουθεί την υλοποίησή της, σε συνεργασία με όλα τα Υπουργεία και Υφυπουργεία.

Προς αυτή την κατεύθυνση, το Γραφείο Επίτροπου Ισότητας των Φύλων, ολοκλήρωσε κύκλο επαφών με όλους και όλες τους/τις Υπουργούς και Υφυπουργούς. Συζητήθηκαν δράσεις που αφορούν στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο πλαίσιο του Προγράμματος Διακυβέρνησης και στη βάση των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και στη βάση μελετών και εισηγήσεων διεθνών οργανισμών. Κατά την περίοδο Μαρτίου – Σεπτεμβρίου, το Γραφείο Επίτροπου Ισότητας των Φύλων πραγματοποίησε συναντήσεις και επαφές με τα μέλη του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, τους κοινωνικούς εταίρους, οργανωμένα σύνολα της κοινωνίας των πολιτών, γυναικείες, πολιτικές και άλλες οργανώσεις, εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, του επιχειρηματικού κόσμου και των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Στις 3 Ιουλίου 2023, πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνάντηση της Διϋπουργικής Επιτροπής, της οποίας προήδρευσε η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων. Κατά τη συνάντηση ανταλλάχθηκαν απόψεις για τους τρόπους συνεργασίας μεταξύ του Γραφείου Επίτροπου Ισότητας των Φύλων και των Υπουργείων και Υφυπουργείων. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2023, διεξήχθη ευρεία διαβούλευση με εκπροσώπους των Υπουργείων και Υφυπουργείων, εκπροσώπους από την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών και μεγάλο αριθμό άλλων φορέων.

Κατά τις συναντήσεις, αναπτύχθηκε το όραμα και οι στόχοι της διακυβέρνησης σε σχέση με την ισότητα των φύλων και ακολούθως, οι συμμετέχουσες και οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε ομάδες εργασίας στη βάση των Δημόσιων Πολιτικών της Εθνικής Στρατηγικής, όπως αναγράφονται στις ενότητες πιο κάτω. Συζητήθηκαν σε βάθος οι ανάγκες για υιοθέτηση και εφαρμογή πολιτικών και δράσεων, οι οποίες μπορούν να είναι εφαρμόσιμες και να έχουν, αφενός, θετική απήχηση στην ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών και για την προώθηση της ισότητας των φύλων και αφετέρου σημαντικό αντίκτυπο στην κοινωνία και οικονομία.

Στις 6 Οκτωβρίου 2023, ολοκληρώθηκε η εξωτερική αξιολόγηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης 2019-2023, μέσω της οποίας αναδείχθηκε ποσοτικά ο βαθμός υλοποίησης των δράσεων, αλλά ταυτόχρονα, καταγράφηκαν εισηγήσεις, στη βάση διαλόγου για δράσεις και πολιτικές που αναμένεται να περιλαμβάνει η νέα Στρατηγική με λειτουργούς των Υπουργείων και Υφυπουργείων για θέματα Ισότητας των Φύλων.

Η Στρατηγική αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων για περίοδο δύο (2) εβδομάδων, κατά την οποία είχαν πρόσβαση όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς, δημόσιοι και ιδιωτικοί και η κοινωνία των πολιτών για σχόλια και εισηγήσεις.

Ακολουθώντας μια ολιστική προσέγγιση προς αποφυγή αποσπασματικών δράσεων και πολιτικών, καθώς η ισότητα των φύλων επηρεάζει κάθε τομέα της ζωής μας, από την εκπαίδευση μέχρι τη συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων, η διαμόρφωση και ετοιμασία της Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων 2024-2026 είναι αποτέλεσμα συμμετοχικότητας, συνεργασίας και ενεργούς διαβούλευσης με τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, τις γυναικείες οργανώσεις των πολιτικών κομμάτων, των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Κατά τη διαμόρφωση της νέας Στρατηγικής λήφθηκαν, επίσης, υπόψη εθνικά και ευρωπαϊκά νομοθετήματα και πολιτικές, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων (2020-2025)⁸, το Ευρωπαϊκό Πλάνο Δράσης της Εξωτερικής Δράσης⁹, οι Ευρωπαϊκές εκθέσεις και αναφορές του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), η έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ 2023¹⁰, η εξωτερική αξιολόγηση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης επί του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2019- 2023, άλλα εθνικά Σχέδια Δράσης, όπως το Εθνικό Σχέδιο Δράσης 1325 «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια»¹¹ στη βάση του ομότιτλου ψηφίσματος των Ηνωμένων Εθνών και η πρώτη Εθνική Στρατηγική και το πρώτο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών 2023-2028¹². Επιπρόσθετα, λήφθηκαν υπόψη οι πρόνοιες του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής¹³, ειδικότερα όσον αφορά στη συμμόρφωση με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹⁴, της τήρησης των οριζόντιων αρχών και της εκπλήρωσης του αναγκαίου πρόσφορου όρου για την ισότητα των φύλων. Σε επίπεδο Ηνωμένων Εθνών, λήφθηκαν υπόψη οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης 2030¹⁵ ενώ η Σύμβαση για την Καταπολέμηση κάθε Μορφής Διάκρισης κατά των Γυναικών (CEDAW¹⁶) και η Διακήρυξη της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνο¹⁷, παραμένουν οι βασικές κατευθύνσεις διαμόρφωσης πολιτικών για την ισότητα των φύλων.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>

⁹ [https://www.coe-civ.eu/kh/eu-gender-action-plan-gap-iii#:~:text=EU%20Gender%20Action%20Plan%20\(GAP\)%20III%3A%20An%20Ambitious%20Agenda,Empowerment%20in%20EU%20External%20Action&text=GAP%20III%20is%20an%20ambitious,of%20GAP%20III's%20key%20areas](https://www.coe-civ.eu/kh/eu-gender-action-plan-gap-iii#:~:text=EU%20Gender%20Action%20Plan%20(GAP)%20III%3A%20An%20Ambitious%20Agenda,Empowerment%20in%20EU%20External%20Action&text=GAP%20III%20is%20an%20ambitious,of%20GAP%20III's%20key%20areas)

¹⁰ https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2023.pdf

¹¹ http://www.institutionforgenderequality.gov.cy/equality/equality.nsf/page15_gr/page15_gr?OpenDocument

¹² <https://www.mjpo.gov.cy/mjpo/mjpo.nsf/All/B6C2EAF3BE371A9AC2258989003DDA40?OpenDocument>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/AUTO/?uri=celex:12016P%2FTXT>

¹⁵ <https://sdgs.un.org/goals>

¹⁶ <https://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/>

¹⁷ <https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/BDPfA%20E.pdf>

Όσον αφορά στο Ψήφισμα 1325 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια», η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υιοθετήσει και υλοποιεί Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2021-2025¹⁸, το οποίο συντονίζεται από το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων.

Σε σχέση με την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας και την προστασία των θυμάτων, το 2022 και μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, συστάθηκε ο Εθνικός Συντονιστικός Φορέας, με συντονιστή το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, στη βάση του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου¹⁹. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, ο Συντονιστικός Φορέας, μεταξύ άλλων, σχεδιάζει, παρακολουθεί, αξιολογεί και εφαρμόζει την Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και των σχετικών σχεδίων δράσης. Τον Φεβρουάριο του 2023, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την πρώτη Εθνική Στρατηγική και το πρώτο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών 2023-2028²⁰.

Στο επόμενο μέρος περιγράφονται οι δράσεις που επιδιώκεται να υλοποιηθούν κατά την τριετία 2024-2026. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στις ακόλουθες δημόσιες πολιτικές, θεωρήθηκαν οι πιο επιτακτικές, υλοποιήσιμες και στοχευμένες. Για κάθε δράση παρουσιάζεται ο στόχος που επιδιώκεται, καθώς επίσης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και ο αρμόδιος φορέας υλοποίησης ή/και άλλοι συνεργαζόμενοι φορείς. Τον συντονισμό και παρακολούθηση της υλοποίησης των πιο κάτω δράσεων έχει το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

---

¹⁸ [https://www.institutionforgenderequality.gov.cy/equality/equality.nsf/BB9160F27496FC99C22589B80024D283/\\$file/%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%97%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%9F%20%CE%95%CE%A3%CE%94%201325%20-%20%CE%A4%CE%95%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F%202022.pdf](https://www.institutionforgenderequality.gov.cy/equality/equality.nsf/BB9160F27496FC99C22589B80024D283/$file/%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%97%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%9F%20%CE%95%CE%A3%CE%94%201325%20-%20%CE%A4%CE%95%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F%202022.pdf)

¹⁹ https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2021_1_115/full.html

²⁰ <http://www.familyviolence.gov.cy/upload/20230629/1688033752-24151.pdf>

Έκθεση Αξιολόγησης Προόδου Υλοποίησης Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών 2019-2023

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέθεσε στην έδρα UNESCO για την ισότητα των φύλων του Πανεπιστημίου Κύπρου, ως ανεξάρτητο φορέα, την αξιολόγηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών 2019-2023²¹. Η αξιολόγηση ανέδειξε τη σημαντική βελτίωση που επιτεύχθηκε τα τελευταία χρόνια από την Κυπριακή Δημοκρατία στην ισότητα των φύλων. Επιβεβαιώθηκε πως η υλοποίηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την ισότητα αντρών και γυναικών αποτελεί την έμπρακτη δέσμευση της πολιτείας για την επίτευξη έμφυλης ισότητας στην Κύπρο, με σημαντικά αποτελέσματα σε όλες τις πτυχές της ζωής των γυναικών και των ανδρών. Στη διαδικασία αυτή, αναγνωρίστηκε η συμβολή στην εμπέδωση της έμφυλης ισότητας των συνεργαζόμενων φορέων του δημόσιου τομέα, των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων όπως και η ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας.

Στόχος της έρευνας που έγινε στο πλαίσιο της αξιολόγησης, είναι να καταστούν πιο ορατές «οι κοινωνικό-πολιτισμικές διαστάσεις της (αν)ισότητας». Στην αξιολόγηση αναγνωρίστηκαν και επισημάνθηκαν οι δράσεις που υλοποιήθηκαν από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και καταγράφηκαν σειρά εισηγήσεων ανά στόχο προτεραιότητας²² του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2019-2023. Από αυτές σημειώνονται ενδεικτικά οι ακόλουθες:

- 1) Ύπαρξη ενός συντονιστικού φορέα μεταξύ όλων των Υπουργείων και Υφυπουργείων, για τη διασφάλιση της συνεργασίας για την υλοποίηση δράσεων και με φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, της ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών, τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και άλλους εμπλεκόμενους φορείς.
- 2) Άμεση εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στον κρατικό προϋπολογισμό (Gender Budgeting), καθώς ως δράση συμβάλλει στην έμφυλη ισότητα οριζόντια, με ολιστικά και σφαιρικά αποτελέσματα.
- 3) Έμφαση στον ρόλο των μέσων μαζικής επικοινωνίας, του εκπαιδευτικού συστήματος, των πολιτικών κομμάτων για την αναδόμηση αναχρονιστικών έμφυλων στερεοτύπων και καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών.
- 4) Βελτιωμένη ενημέρωση του κοινού για τις δράσεις που περιλαμβάνονται στους στρατηγικούς σχεδιασμούς για την ισότητα των φύλων και για τις σχετικές με την έμφυλη ισότητα νομοθεσίες.

Ενόψει όλων των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν στην αξιολόγηση και λαμβάνοντας υπόψη ότι σημειώνεται πρόοδος με την υλοποίηση των τελευταίων Σχεδίων Δράσης για την ισότητα των φύλων, ο αναβαθμισμένος συντονιστικός ρόλος του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση. Από τις προτεινόμενες δράσεις, αριθμός αυτών περιλήφθηκαν στην παρούσα Εθνική Στρατηγική και κάποιες άλλες έχουν ήδη τροχοδρομηθεί από

²¹ https://www.mjpo.gov.cy/mjpo/mjpo.nsf/sectorgend02_el/sectorgend02_el?OpenDocument

²² 1. Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας/Πλήρης συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, 2. Ισόρροπη συμμετοχή στις θέσεις λήψης αποφάσεων, 3. Εκσυγχρονισμός/Βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου, 4. Ενδυνάμωση ευάλωτων ομάδων γυναικών, 5. Επαγγελματική ενδυνάμωση της γυναίκας – Συμφιλίωση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων, 6. Εξάλειψη στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων, 7. Εκπαίδευση και κατάρτιση γυναικών στις τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας.

το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων ως μέρος των αρμοδιοτήτων του. Αυτές περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, επαφές και ευαισθητοποίηση των εκπροσώπων των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ευαισθητοποίηση του κοινού με εκστρατείες διαφώτισης αξιοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα παραδοσιακά μέσα, εμπλοκή των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης με τη δημιουργία του Δικτύου Δημοτικών Λειτουργιών Ισότητας και κατάρτιση πλάνων δράσης για την έμφυλη ισότητα και την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων με την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών, τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και τον επιχειρηματικό κόσμο.

Δημόσιες Πολιτικές

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών παρουσιάζεται βελτιωμένη και σημαντικά κατοχυρωμένη στα νομοθετικά κείμενα. Ωστόσο, ο δρόμος προς επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων είναι μακρύς. Στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων (2020-2025) τονίζεται πως ενώ οι ανισότητες εξακολουθούν να υφίστανται, έχει γίνει σημαντική πρόοδος στην ισότητα των φύλων τις τελευταίες δεκαετίες, καθώς, κατά το 2019, οι «14 από τις 20 χώρες με τις υψηλότερες επιδόσεις στον κόσμο, όσον αφορά την Ισότητα των Φύλων είναι κράτη μέλη της ΕΕ»²³.

Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών εμφανίζεται πλέον σημαντικά βελτιωμένο. Εξακολουθεί όμως να υπάρχει έντονος επαγγελματικός διαχωρισμός και σημαντική υπό-εκπροσώπηση των γυναικών σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Το μισθολογικό χάσμα παραμένει υψηλό σε ευρωπαϊκό επίπεδο (15,7% το 2020) και σε εθνικό (9,7% το 2023), οι γυναίκες υπέρ-εκπροσωπούνται σε τομείς που αμείβονται χαμηλότερα και υπό-εκπροσωπούνται σε θέσεις λήψης αποφάσεων.

Οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής που αντικατοπτρίζονται και στην Εθνική Στρατηγική αφορούν στην αποδόμηση των στερεοτύπων, στη μείωση του μισθολογικού χάσματος και του χάσματος συντάξεων και στην επίτευξη ισότιμης εκπροσώπησης σε διαφορετικούς τομείς της οικονομίας. Προτεραιότητα της κυβέρνησης που συνάδει με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων, είναι η μείωση του έμφυλου χάσματος στην οικονομία της φροντίδας και η επίτευξη έμφυλης ισορροπίας σε κέντρα λήψης αποφάσεων και στην πολιτική.

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προχωρήσει στη μεταφορά της Οδηγίας για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής²⁴ των εργαζόμενων γονέων και φροντιστών/φροντιστριών και έχει τεθεί σε εφαρμογή ο περί Αδειών (Πατρότητας, Γονική, Φροντίδας, Ανωτέρας Βίας) και Ευέλικτων Ρυθμίσεων Εργασίας για την Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής Νόμος του 2022²⁵. Στη νέα νομοθεσία, θεσπίζονται οι πρόνοιες που αφορούν τις σχετικές άδειες για οικογενειακούς λόγους και τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας. Η μείωση του χάσματος αμοιβών και συντάξεων απαιτεί δράσεις που συμβάλλουν στην αποδόμηση των στερεοτύπων, τα οποία συνδέονται με τις γυναίκες και τους άντρες, στην ενδυνάμωση της οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών και τον ισότιμο καταμερισμό ευθυνών φροντίδας, ώστε να μην επιβαρύνει δυσανάλογα, μόνο τις γυναίκες, η μη αμειβόμενη εργασία της φροντίδας.

Η αποδόμηση των στερεοτύπων στην προσχολική και σχολική ηλικία και η καθοδήγηση των μαθητών και των μαθητριών από τους/τις σχολικούς/ές συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού στη βάση των δεξιοτήτων τους, θα ενισχύσουν την εκπροσώπηση των γυναικών σε όλα τα επαγγέλματα.

Στο μέρος που ακολουθεί, καταγράφονται δράσεις, η υλοποίηση των οποίων θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της παρούσας Στρατηγικής, ενσωματώνοντας τη διάσταση του φύλου στις δημόσιες πολιτικές. **Στην υλοποίηση των δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων, σημαντικός θα είναι ο ρόλος του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ), ως το κατ' εξοχήν συμβουλευτικό σώμα για τα θέματα που αφορούν τα δικαιώματα της γυναίκας και την έμφυλη ισότητα.** Ο ΕΜΔΓ μπορεί να συμβάλει ενεργά τόσο στις δράσεις, όσο και με πρόσθετες εισηγήσεις που συνάδουν με το πνεύμα και τη φιλοσοφία της Στρατηγικής. Οι ακόλουθες 66 δράσεις θα αποτελέσουν παράλληλα και μέρος των **Πλάνων Δράσης που ετοιμάζουν τα Υπουργεία και τα Υφυπουργεία, σε ετήσια βάση**, μαζί με άλλες δράσεις που συμπληρώνουν τις δράσεις της Στρατηγικής και έχουν ως στόχο την εμπέδωση της έμφυλης κουλτούρας και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου. Η ολιστική προώθηση της ισότητας των φύλων και η βέλτιστη υλοποίηση των

²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1158>

²⁵ http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2022_1_216/index.html

δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής, θα επιτευχθεί με συνέργειες και συνεργασίες με τα μέλη του ΕΜΔΓ, μη κυβερνητικές και άλλες οργανώσεις, ακαδημαϊκά ιδρύματα, αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, κοινωνικούς εταίρους και επιχειρηματικό κόσμο.

1. Έμφυλος προϋπολογισμός: Ισότιμη κατανομή δημόσιων πόρων

Δράση 1.1: Δράση τεχνικής βοήθειας και εκπαίδευσης με στόχο την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας καταρτισμού του κρατικού προϋπολογισμού ώστε οι αποφάσεις για την οποιαδήποτε πολιτική, διοικητική ή άλλη πράξη να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές επιπτώσεις σε άνδρες και γυναίκες

Περιγραφή/Στόχος: Αναγνωρίζοντας ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται για την οποιαδήποτε πολιτική, δράση και μέτρο, διοικητική ή άλλη δεν είναι πάντοτε ουδέτερες προς το φύλο, στόχος είναι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας καταρτισμού του κρατικού προϋπολογισμού, στη βάση των διαφορετικών αναγκών των γυναικών και ανδρών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Οικονομικών

Συνεργαζόμενος Φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €470.000

Πηγή χρηματοδότησης: Πρόγραμμα Τεχνικής Στήριξης, Γενική Διεύθυνση Μεταρρυθμίσεων Ευρωπαϊκής Επιτροπής (προωθήθηκε το αίτημα της Κυπριακής Δημοκρατίας και αναμένεται έγκριση από Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

Δράση 1.2: Εφαρμογή του εργαλείου της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, ως μέσο αξιολόγησης του αντικτύπου των πολιτικών στους άνδρες και στις γυναίκες, που αφορούν μεταξύ άλλων τα επιδόματα, τη φορολογία και τη συνταξιοδότηση

Περιγραφή/Στόχος: Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας καταρτισμού του κρατικού προϋπολογισμού, στη βάση των διαφορετικών αναγκών των γυναικών και ανδρών χρειάζεται να αντικατοπτρίζεται στην επιδοματική και φορολογική πολιτική και στη ρύθμιση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Οικονομικών

Συνεργαζόμενοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σε συνέχεια υλοποίησης της Δράσης 1.1

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 1.3: Υλοποίηση μελέτης αναδιάρθρωσης των σχετικών δημοσιονομικών προγραμμάτων, μέτρων και πολιτικών, με σκοπό τη διάθεση κονδυλίων με ισότιμους τρόπους προς τις γυναίκες και τους άνδρες

Περιγραφή/Στόχος: Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας καταρτισμού του κρατικού προϋπολογισμού, στη βάση των διαφορετικών αναγκών των γυναικών και ανδρών. Η ισότιμη κατανομή κονδυλίων που μπορεί να επιτευχθεί μέσω του έμφυλου κρατικού προϋπολογισμού και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές αναμένεται να μειώσει και το ψηλό χάσμα συντάξεων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Οικονομικών

Συνεργαζόμενοι φορείς: Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σε συνέχεια υλοποίησης της Δράσης 1.1

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €100.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 1.4: Εφαρμογή μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ σε είδη ατομικής υγιεινής στο πλαίσιο έκδοσης και/ή ανανέωσης σχετικού διατάγματος

Περιγραφή/Στόχος: Τα γυναικεία είδη προσωπικής φροντίδας και υγιεινής είναι απαραίτητα και δεν αποτελούν προϊόντα πολυτελείας. Με την επιβολή του μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ στα συγκεκριμένα είδη, ενσωματώνεται η διάσταση του φύλου στη συγκεκριμένη φορολογική πολιτική και αναγνωρίζεται η ανάγκη της οικονομικής ανακούφισης των γυναικών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Οικονομικών

Συνεργαζόμενος φορέας: Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

2. Φύλο και Εργασία: Ισότιμη πρόσβαση στην απασχόληση, προώθηση ισόρροπης εκπροσώπησης γυναικών και αντρών, μείωση χάσματος αμοιβών και συντάξεων

Δράση 2.1: Χαρτογράφηση της εκπροσώπησης και των αναγκών των γυναικών και των ανδρών στον τομέα της ναυτιλίας

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω της χαρτογράφησης της εκπροσώπησης και της τεκμηριωμένης καταγραφής των αναγκών, αναμένεται να διαπιστωθούν οι ανάγκες και τα εμπόδια που ενδεχομένως υπάρχουν για την απασχόληση σε «γαλάζια» επαγγέλματα και στη βάση αυτών θα μπορούν να σχεδιαστούν κατάλληλες πολιτικές και δράσεις για τη δημιουργία ενός έμφυλου εργασιακού χώρου εργασίας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Ναυτιλίας

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2024

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €10.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δείκτες Παρακολούθησης: Μελέτη χαρτογράφησης και σχεδιασμός νέων πολιτικών και δράσεων με σκοπό την αύξηση της εκπροσώπησης των γυναικών στον τομέα της ναυτιλίας.

Δράση 2.2: Καταγραφή εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών σε επαγγέλματα του τομέα τουρισμού και της γαλάζιας οικονομίας

Περιγραφή/Στόχος: Οι γυναίκες υπό-εκπροσωπούνται στα επαγγέλματα της ναυτιλίας και για αυτό απαιτείται η χαρτογράφηση και καταγραφή των επαγγελματιών της ναυτιλίας, ο βαθμός εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών σε αυτά και των αναγκών ή/και εμποδίων που ενδεχομένως υπάρχουν. Η ποιοτική καταγραφή των έμφυλων δεδομένων των «γαλάζιων» επαγγελματιών και των επαγγελματιών στον τομέα του τουρισμού, θα διευκολύνει την αποτελεσματικότερη στόχευση στον σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών και κατ' επέκταση στην προώθηση των απαιτούμενων δράσεων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Στατιστική Υπηρεσία

Συνεργαζόμενοι φορείς: Υφυπουργείο Ναυτιλίας, Υφυπουργείο Τουρισμού

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.3: Μεταφορά στο Εθνικό Δίκαιο, της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2023/970 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2023, για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας, μέσω της μισθολογικής διαφάνειας και μηχανισμών επιβολής²⁶

Περιγραφή/Στόχος: Σύμφωνα με το άρθρο 1 της, η οδηγία θεσπίζει ελάχιστες απαιτήσεις προκειμένου να ενισχυθούν η εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L0970>

αυτής αξίας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η μισθολογική διαφάνεια αναμένεται να συμβάλει στην καταπολέμηση μισθολογικών διακρίσεων και στη γεφύρωση του χάσματος αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών, το οποίο έχει μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην επαγγελματική πορεία και στην ποιότητα ζωής των γυναικών, λόγω του υπερβολικά υψηλού χάσματος συντάξεων και του κινδύνου που διατρέχουν να βρεθούν στο όριο της φτώχειας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.4: Μελέτη και αξιολόγηση ποιοτικής ανάλυσης χάσματος αμοιβών σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους

Περιγραφή/Στόχος: Το χάσμα αμοιβών παρουσιάζει μικρή μείωση τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, λόγω των συνθηκών σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας, είναι σημαντική η ποιοτική ανάλυσή του, έτσι ώστε να καταγραφούν ξεκάθαρα οι παράγοντες που το επηρεάζουν.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2025

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €10.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.5: Μελέτη για αξιολόγηση των επαγγελματιών, των αρμοδιοτήτων και των αμοιβών

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω της μελέτης θα διαπιστωθούν τυχόν στρεβλώσεις που επικρατούν στην αγορά εργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και κυρίως επαγγελματιών που θεωρούνται 'ανδροκρατούμενα' και 'γυναικοκρατούμενα', έτσι ώστε να συμβάλει στη μείωση του χάσματος αμοιβών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Συνεργαζόμενος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Οκτώβριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Οκτώβριος 2025

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €20.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.6: Αναλογιστική μελέτη για συνταξιοδοτικά ωφελήματα στη βάση της οπτικής του φύλου

Περιγραφή/Στόχος: Το χάσμα συντάξεων στην Κύπρο είναι αρκετά ψηλό και επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες. Μειώνοντας το χάσμα συντάξεων επιδιώκεται η μείωση του κινδύνου να βρεθούν οι γυναίκες και οι άντρες στη φτώχεια, να μειωθεί η εξάρτηση από άλλες επιδοματικές πολιτικές και να ενισχυθεί η οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών και των αντρών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2025

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.7: Ενίσχυση γυναικείας απασχόλησης μέσω α) Σχεδίων παροχής κινήτρων για την πρόσληψη με ευέλικτες ρυθμίσεις αδρανών γυναικών και β) Σχεδίων Παροχής Κινήτρων για την πρόσληψη ανέργων γυναικών

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω της εφαρμογής των Σχεδίων επιδιώκεται η διευκόλυνση των γυναικών, μέσω ευέλικτων μορφών απασχόλησης, για ένταξή τους στην αγορά εργασίας, την ισορροπία επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και την οικονομική τους ανεξαρτησία.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σεπτέμβριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2024

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: α) €4.000.000 και β) €7.000.000

Πηγή χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+) και Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.8: Εφαρμογή σχεδίων δράσης με ιδιωτικές επιχειρήσεις με στόχο την προαγωγή της ισότητας των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Η προαγωγή της ισότητας των φύλων χρειάζεται να θεμελιώνεται τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Εφαρμόζοντας σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων μπορούν να διαμορφώσουν έμφυλο περιβάλλον στις επιχειρήσεις, σεβόμενοι τις διαφορετικές ανάγκες των γυναικών και των αντρών, αναγνωρίζοντας πως άντρες και γυναίκες συμβάλουν ισότιμα στους επαγγελματικούς τους χώρους.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.9: Επιμορφωτικά προγράμματα για ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας με στόχο τις γυναίκες της υπαίθρου/ αγρότισσες

Περιγραφή/Στόχος: Ισότιμη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στην αγροτική ανάπτυξη όπου μεγάλος αριθμός γυναικών εργάζονται άτυπα. Μέσω της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας γυναικών της υπαίθρου, υποβοηθείται η μείωση του έμφυλου χάσματος αμοιβών και συντάξεων, ενδυναμώνονται οικονομικά οι γυναίκες και ενισχύεται η οικονομική ανάπτυξη.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Συνεργαζόμενοι φορείς: Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €6.000 (€2.000 ανά έτος)

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.10: Αναλογιστική μελέτη και διαβούλευση με κοινωνικούς εταίρους για αύξηση άδειας μητρότητας κατά 4 βδομάδες για το πρώτο παιδί

Περιγραφή/Στόχος: Ενίσχυση της προστασίας της μητρότητας μέσω της επέκτασης της άδειας, αναγνωρίζοντας τα οφέλη της.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συνεργαζόμενος Φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 2.11: Μελέτη και διαβούλευση με κοινωνικούς εταίρους για υιοθέτηση διευκολύνσεων για μονογονεϊκές, τρίτεκνες, πολύτεκνες οικογένειες και οικογένειες με παιδιά με αναπηρία ή με συγκεκριμένα νοσήματα

Περιγραφή/Στόχος: Ειδικές διευκολύνσεις για γονείς/κηδεμόνες παιδιών με αναπηρία ή παιδιών με νόσημα που απαιτεί μεταγγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση, με μυοπλασματική ασθένεια ή που χρήζει μεταμόσχευσης, καθώς και για τρίτεκνες, πολύτεκνες, μονογονεϊκές οικογένειες.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συνεργαζόμενοι φορείς: Υπουργείο Υγείας, Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σεπτέμβριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή Χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

3. Φύλο και Κοινωνική Πολιτική: Ενίσχυση αποτελεσματικού κοινωνικού κράτους στη βάση της οπτικής του φύλου

Δράση 3.1: Μελέτη για επέκταση δικαιούχων επιδότησης και ωραρίων σε βρεφοκομικούς σταθμούς κατά τους θερινούς μήνες, συμπεριλαμβανομένου και του Αυγούστου

Περιγραφή/Στόχος: Για την εξισορρόπηση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, η πολιτεία καλείται να μελετήσει την ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών φροντίδας παιδιών, όπου είναι εφικτό με τη στήριξη της τοπικής αυτοδιοίκησης, και τη διευκόλυνση μέσω πιο οικονομικά προσιτών επιλογών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Συνεργαζόμενος φορέας: Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2024

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός – σχετική η επένδυση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας C5.212.

Δράση 3.2: Μελέτη για τον εκσυγχρονισμό των δομών ή/και δημιουργία νέων δομών και του συστήματος φροντίδας ατόμων τρίτης ηλικίας

Περιγραφή/Στόχος: Η ισότιμη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας μπορεί να ενισχυθεί μέσω της παροχής οικονομικά προσιτών και ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας εξαρτώμενων προσώπων και την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης ατόμων με αναπηρία.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Συνεργαζόμενος φορέας: Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός – σχετική η επένδυση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας C5.213.

Δράση 3.3: Καταβολή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε άτομα με αναπηρία, χωρίς να συνυπολογίζεται το επίδομα τέκνου και μονογονεϊκής οικογένειας στο οικογενειακό εισόδημα, στο πλαίσιο της ευρύτερης αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού της επιδοματικής πολιτικής

Περιγραφή/Στόχος: Η αξιοπρεπής διαβίωση και οικονομική ανεξαρτησία των δικαιούχων ατόμων με αναπηρίες είναι καίριας σημασίας και μπορεί να διαφυλαχθεί με την πλήρη καταβολή του επιδόματος, χωρίς να συνυπολογίζονται τα επιδόματα τέκνου και μονογονεϊκής οικογένειας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2024

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 3.4: Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση/επέκταση υφιστάμενων Πολυδύναμων Κέντρων για παιδιά καθώς και κέντρων φροντίδας παιδιών και Κέντρων 24ώρης φροντίδας ενήλικων ατόμων με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας (μικρές δομές ενταγμένες στην κοινότητα για φιλοξενία μέχρι 10 ατόμων)

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω της δημιουργίας νέων ή της αναβάθμισης υφιστάμενων κέντρων επιδιώκεται η αύξηση της συμμετοχής των φροντιστών (κυρίως γυναικών) στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση της διαθεσιμότητας ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας και κοινωνικής ανάπτυξης δομών για παιδιά.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Συνεργαζόμενος φορέας: Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €15.000.000

Πηγή χρηματοδότησης: Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026, Next Generation EU (C5.2I2)

4. Φύλο και Υγεία: Ισότιμη πρόσβαση στην υγεία στη βάση των διαφορετικών αναγκών γυναικών και ανδρών

Δράση 4.1: Εκστρατεία ενημέρωσης για τον θεσμό της κατ' οίκον νοσηλείας σε εγκυμονούσες

Περιγραφή/Στόχος: Κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης και λοχείας, οι γυναίκες χρειάζονται αυξημένη ιατρική και οικιακή φροντίδα. Ο θεσμός της κατ' οίκον νοσηλείας αποσκοπεί στη στήριξη των νέων μητέρων και στην προληπτική δράση για περιστατικά επιλόχειας κατάθλιψης και υγιούς στήριξης των νέων μητέρων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Υγείας, Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 4.2: Μελέτη για σταδιακή εισαγωγή μεθόδων αντισύλληψης με αρχική εστίαση στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω της αντισύλληψης προάγεται η σεξουαλική υγεία, προστατεύονται τα άτομα από σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα και επιδιώκεται ο σεβασμός στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και στη δημόσια υγεία.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Υγείας

Συνεργαζόμενοι φορείς: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 4.3: Ενημέρωση για μεθόδους αντισύλληψης σε αιτήτριες ασύλου

Περιγραφή/Στόχος: Οι αιτήτριες ασύλου που φιλοξενούνται σε Κέντρα Υποδοχής και Φιλοξενίας της Κυπριακής Δημοκρατίας βρίσκονται σε ευάλωτη θέση και πέραν από τις διαδικασίες ασύλου, είναι σημαντικό όπως τυγχάνουν επαρκούς ενημέρωσης για μεθόδους αντισύλληψης, με σκοπό τη διασφάλιση της ατομικής τους αξιοπρέπειας και ιδιωτικής τους ζωής.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εσωτερικών

Συνεργαζόμενος φορέας: Υπουργείο Υγείας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024 (συνεχιζόμενη δράση)

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €3.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 4.4: Διατήρηση στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία

Περιγραφή/Στόχος: Η καταγραφή στατιστικών που να αντικατοπτρίζουν τα δεδομένα σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τις σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες, εξυπηρετεί στον καλύτερο σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων για την προστασία των γυναικών και της αναπαραγωγικής και σεξουαλικής τους υγείας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Υγείας

Συνεργαζόμενος φορέας: Στατιστική Υπηρεσία

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024 (συνεχιζόμενη δράση)

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 4.5: Διατήρηση στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τον τερματισμό εγκυμοσύνων και εγκυμοσύνων μέσω ιατρικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής

Περιγραφή/Στόχος: Η καταγραφή στατιστικών που να αντικατοπτρίζουν τα δεδομένα σε σχέση με τον τερματισμό εγκυμοσύνων και στατιστικών που αφορούν τις εγκυμοσύνες μέσω ιατρικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, εξυπηρετούν στον καλύτερο σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων για την προστασία των γυναικών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Υγείας

Συνεργαζόμενος φορέας: Στατιστική Υπηρεσία

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024 (συνεχιζόμενη δράση)

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

5. Φύλο και Δικαιοσύνη: Δημιουργία έμφυλης κουλτούρας στα σώματα της δικαιοσύνης και ισότιμη πρόσβαση στη δικαιοσύνη

Δράση 5.1: Τροποποίηση των νομοσχεδίων Οικογενειακού Δικαίου με την εισαγωγή ρυθμίσεων που προάγουν και διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Διαχείριση όλων των υποθέσεων διαζυγίου από τον/την ίδιο/ίδια Δικαστή/Δικάστρια, εισαγωγή του συναινετικού διαζυγίου, θέσπιση αποτελεσματικών διαδικασιών για λήψη πληροφοριών για την περιουσιακή και οικονομική κατάσταση του υπόχρεου συζύγου σε σχέση με τον υπολογισμό της διατροφής, αύξηση του τεκμηρίου συνεισφοράς της συζύγου στον υπολογισμό των περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια του γάμου από 1/3 σε 1/2 και συνυπολογισμός των περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας στις περιπτώσεις επιμέλειας και επικοινωνίας-διασύνδεση με άρθρο 31 Σύμβασης Κωνσταντινούπολης.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούλιος 2025

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 5.2: Σύσταση Επιτροπής Ισότητας Ανδρών και Γυναικών στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και στο Τμήμα Φυλακών και εκπαίδευση μελών της Επιτροπής

Περιγραφή/Στόχος: Εμπέδωση της κουλτούρας ισότητας των φύλων στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και στο Τμήμα Φυλακών και σχεδιασμός και εφαρμογή δράσεων προαγωγής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποδόμησης των έμφυλων στερεότυπων και προκαταλήψεων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Συνεργαζόμενοι φορείς υλοποίησης: Πυροσβεστική Υπηρεσία, Τμήμα Φυλακών

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Μάρτιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Απρίλιος 2024

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 5.3: Διεξαγωγή μελέτης για τον εντοπισμό έμμεσων και δομικών ανισοτήτων και διακρίσεων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε σχέση με την πρόσβασή τους στη Δικαιοσύνη

Περιγραφή/Στόχος: Εντοπισμός και καταγραφή των ανισοτήτων και διακρίσεων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και στέκονται εμπόδιο στην ισότιμη πρόσβασή τους στη Δικαιοσύνη, με απώτερο σκοπό τη λήψη μέτρων και δράσεων προς άρση των διακρίσεων, ενδυνάμωση των γυναικών και εμπέδωση της κουλτούρας έμφυλης ισότητας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2025

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €10.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 5.4: Θέσπιση, σε τακτή και συστηματική βάση, εκπαιδεύσεων για την ισότητα των φύλων, λειτουργιών Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Αστυνομίας

Περιγραφή/Στόχος: Η εκπαίδευση σε θέματα έμφυλης ισότητας λειτουργεί ως «εργαλείο», το οποίο εξομαλύνει τις ανισότητες και τείνει να βελτιώσει τις ζωές των ανθρώπων μέσω της ευαισθητοποίησης. Αποτελεί προτεραιότητα, οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες στον δημόσιο τομέα να αντιλαμβάνονται τη σημασία της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και της συναναστροφής τους τόσο με άλλους/ες συναδέλφους/συναδέλφισσες, αλλά κυρίως με επισκέπτες και εξυπηρετούμενους, άντρες και γυναίκες.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Απρίλιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Απρίλιος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €15.000 (€5.000 ανά έτος) – σχετική και η δράση 4.4 του Τρίτου Πυλώνα του Πρώτου Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών.

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δείκτης παρακολούθησης: Αριθμός επιμορφωτικών προγραμμάτων, αριθμός συμμετεχόντων και συμμετεχουσών

Δράση 5.5: Ενίσχυση της πληροφόρησης (με εύκολα προσβάσιμα μέσα) των γυναικών για τα δικαιώματά τους, τα οποία απορρέουν από την αρχή της ισότητας των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Η ενημέρωση των γυναικών για τα δικαιώματά τους και η ενίσχυση της ανεξαρτησία τους, τείνει να τις ενδυναμώνει και να τις απαλλάσσει από περιορισμούς και εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €5.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 5.6: Μελέτη για τον εντοπισμό τυχόν θεσμικών/δομικών διακρίσεων ή/και ανισοτήτων ως προς το φύλο, που προκύπτουν από την εφαρμογή υφιστάμενων νομοθεσιών κοινωνικού χαρακτήρα

Περιγραφή/Στόχος: Οι νομοθεσίες πρέπει να προάγουν την ισότητα των φύλων και να αποφεύγονται οποιεσδήποτε θεσμικές ή/και δομικές ανισότητες στη βάση στερεοτυπικών αντιλήψεων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Συνεργαζόμενοι Φορείς: Γραφείο Επιτρόπου Νομοθεσίας, Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €10.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 5.7: Επιμορφωτικά προγράμματα σε δικαστές, γυναίκες και άνδρες, για θέματα ισότητας των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Η εκπαίδευση σε θέματα έμφυλης ισότητας λειτουργεί ως «εργαλείο», το οποίο εξομαλύνει τις ανισότητες και τείνει να βελτιώσει τις ζωές των ανθρώπων μέσω της ευαισθητοποίησης.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Συνεργαζόμενος φορέας: Σχολή Δικαστών

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σεπτέμβριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €30.000 (€10.000 ανά έτος)

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός ή/και Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Next Generation EU (C3.4I7)

Δείκτης παρακολούθησης: Αριθμός επιμορφωτικών προγραμμάτων, αριθμός συμμετεχόντων και συμμετεχουσών

Δράση 5.8: Επιμορφωτικά προγράμματα σε δικηγόρους Νομικής Υπηρεσίας για θέματα ισότητας των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Η εκπαίδευση σε θέματα έμφυλης ισότητας λειτουργεί ως «εργαλείο», το οποίο εξομαλύνει τις ανισότητες και συμβάλει στη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων στην καθημερινότητα τους.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Συνεργαζόμενος φορέας: Ακαδημία Νομικής Υπηρεσίας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σεπτέμβριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €15.000 (€5.000 ανά έτος)

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δείκτης παρακολούθησης: Αριθμός επιμορφωτικών προγραμμάτων, αριθμός συμμετεχόντων και συμμετεχουσών

Δράση 5.9: Ενημέρωση του κοινού με στοχευμένα μέσα για τον περί Καταπολέμησης του Σεξισμού και του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού και περί Συναφών Θεμάτων Νόμο

Περιγραφή/Στόχος: Ο Ν. 209(Ι)/2020 αποτελεί έναν πρωτοποριακό Νόμο για τον οποίο πρέπει να γίνει εκστρατεία/δράσεις ενημέρωσης του κοινού, με σκοπό την καταπολέμηση του σεξισμού, ο οποίος συνδέεται άρρηκτα με τις ανισότητες λόγω φύλου, τη βία κατά των γυναικών και κοριτσιών και τις διακρίσεις, και δημιουργεί κλίμα εκφοβισμού, ανασφάλειας και περιορισμού θεμελιωδών ελευθεριών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Συνεργαζόμενοι φορείς: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, Εθνικός Συντονιστικός Φορέας για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σεπτέμβριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €10.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 5.10: Εκπόνηση έρευνας/χαρτογράφησης με στόχο τη διερεύνηση της ειδικότερης συσχέτισης του παράγοντα 'φύλου' με την κράτηση των γυναικών στις φυλακές

Περιγραφή/Στόχος: Ο συσχετισμός μεταξύ του παράγοντα φύλου και της κράτησης γυναικών σε σωφρονιστικά ιδρύματα αποτελεί ένα πολύπλοκο ζήτημα στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης και του σωφρονισμού και επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, μεταξύ άλλων, κοινωνικές ανισότητες και διακρίσεις, έμφυλη βία, περιορισμένη πρόσβαση των γυναικών σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και μειωμένες ευκαιρίες πρόσβασης σε χώρους απεξάρτησης και αποθεραπείας κ.ά. Στόχος είναι η διερεύνηση και η καταγραφή της σχέσης του φύλου με τις συνθήκες που οδήγησαν σε καταδίκη και κράτηση των γυναικών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούλιος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €6.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

6. Φύλο και Εξωτερική Πολιτική: Έμφυλες προσεγγίσεις στην Εξωτερική Πολιτική

Δράση 6.1: Θεσμοθέτηση προγραμμάτων καθοδήγησης (mentoring programmes) σε φοιτήτριες που επιθυμούν να ενταχθούν στο διπλωματικό σώμα

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω των προγραμμάτων καθοδήγησης, οι φοιτήτριες, επιδιώκεται να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν τον κόσμο της διπλωματίας και να καθοδηγηθούν ως προς την ενδεχόμενη επιλογή τους να ενταχθούν στο διπλωματικό σώμα. Οι μέντορες καλούνται να μοιραστούν τη δική τους εμπειρία, εμπειρογνωμοσύνη και θεσμική μνήμη σε θέματα διπλωματίας, έτσι ώστε να παρουσιάσουν στις φοιτήτριες την ελκυστικότητα αλλά και τις πραγματικότητες της διπλωματίας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εξωτερικών

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 6.2: Προώθηση δράσεων σε γειτονικές χώρες στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας

Περιγραφή/Στόχος: Η αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ιδιότητάς της ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να ενισχύσει τις διμερείς σχέσεις της με γειτονικές χώρες και μέσω προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας να αναδείξει περαιτέρω την διάσταση του φύλου στην εξωτερική πολιτική.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εξωτερικών

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δείκτης παρακολούθησης: Αριθμός προγραμμάτων και μνημονίων που χρηματοδοτούνται ετησίως

Δράση 6.3: Ενίσχυση ενεργού συμμετοχής της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε πολυμερείς οργανισμούς

Περιγραφή/Στόχος: Η Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω της ενεργού συμμετοχής της, δύναται να προβάλει και να επιδείξει τις θέσεις της στα θέματα που αφορούν την ισότητα των φύλων, στη βάση των εθνικών πολιτικών και πρακτικών, ενισχύοντας την εικόνα της χώρας και λαμβάνοντας μια σημαντική θέση στις συζητήσεις/διαβουλεύσεις.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εξωτερικών

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 6.4: Ενίσχυση των διμερών σχέσεων μέσω δράσεων και προγραμμάτων που αφορούν την ισότητα των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Η Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω της ενεργού συμμετοχής της, δύναται να προβάλει και να επιδείξει τις θέσεις της στα θέματα που αφορούν την ισότητα των φύλων, στη βάση των εθνικών πολιτικών και πρακτικών, ενισχύοντας την εικόνα της χώρας και λαμβάνοντας μια σημαντική θέση στις συζητήσεις/διαβουλεύσεις.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εξωτερικών

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 6.5: Επιμορφωτικά προγράμματα για την ισότητα των φύλων σε διπλωματικό προσωπικό

Περιγραφή/Στόχος: Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην εξωτερική πολιτική έχει ενισχυθεί και προσδίδει στην Κυπριακή Δημοκρατία σημαντική θέση κατά τη συζήτηση των σχετικών θεμάτων. Μέσω των επιμορφωτικών προγραμμάτων σε διπλωμάτες, ενισχύεται ο λόγος τους, περιλαμβάνοντας την οπτική του φύλου σε διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις και εκπροσωπήσεις.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εξωτερικών

Συνεργαζόμενοι φορείς: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, Διπλωματική Ακαδημία

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €6.000 (€2.000 ανά έτος)

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 6.6: Διοργάνωση παράπλευρων εκδηλώσεων (side events) με έμφαση την ισότητα των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Η εκπροσώπηση και συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας και η λήψη πρωτοβουλιών για παράπλευρες εκδηλώσεις δεικνύουν τη σημαντικότητα που προσδίδεται σε εθνικό επίπεδο στην προώθηση της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων των γυναικών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εξωτερικών

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Σεπτέμβριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €9.000 (€3.000 ανά έτος)

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

7. Φύλο και Εκπαίδευση και Πολιτισμός: Διαμόρφωση έμφυλης εκπαιδευτικής και πολιτιστικής κουλτούρας

Δράση 7.1: Εμπλουτισμός του περιεχομένου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με δράσεις που προάγουν την ενσυναίσθηση, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, την πρόληψη για τη βία κατά των γυναικών, τη συναίνεση και τον σεβασμό

Περιγραφή/Στόχος: Προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών, μέσω της αποδόμησης των έμφυλων στερεοτύπων και προκαταλήψεων σε όλους τους τομείς. Συμβολή, επίσης, στην προώθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στα υφιστάμενα εκπαιδευτικά προγράμματα και στην κανονικοποίηση και εμπέδωση της κουλτούρας ισότητας, έτσι ώστε τα σχολεία να ανταποκρίνονται στην πολυπολιτισμική διάσταση του σύγχρονου κόσμου και στην προώθηση υγιών σχέσεων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούνιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Σχετικές οι δράσεις I και XI του Στόχου 1, Ενδιάμεσου Στόχου 3 του Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2023-2026 του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 7.2: Επιμορφωτικά προγράμματα για καθηγητές/καθηγήτριες Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής και άλλους/άλλες εκπαιδευτικούς για αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων και ισότητα των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Αποδόμηση έμφυλων στερεοτυπικών αντιλήψεων και καθοδήγηση των μαθητριών και των μαθητών στη βάση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Σχετική η δράση VII του Στόχου 1, Ενδιάμεσου Στόχου 2, η δράση XII του Στόχου 1, Ενδιάμεσου Στόχου 3 και η δράση VI του Στόχου 2, Ενδιάμεσου Στόχου 1 του Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2023-2026 του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δείκτης παρακολούθησης: Αριθμός επιμορφωτικών προγραμμάτων, αριθμός συμμετεχόντων και συμμετεχουσών, συμμετοχή σε επαναληπτικά προγράμματα

Δράση 7.3: Εκσυγχρονισμός βιβλίων της ιστορίας της Κύπρου και συμπερίληψη της δράσης των γυναικών της Κύπρου, προβάλλοντας τον ρόλο τους και την ιστορία τους

Περιγραφή/Στόχος: Ανάδειξη της παρουσίας της γυναίκας και του ρόλου που διαδραμάτισε στην ιστορία της Κύπρου με στόχο την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, βαθύτερη κατανόηση της ιστορίας και την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Μάρτιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 7.4: Καταγραφή έργων στην Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης

Περιγραφή/Στόχος: Αναγνώριση και ανάδειξη των Κύπριων γυναικών καλλιτεχνών και των έργων τους μέσα από την εξελικτική πορεία της κυπριακής τέχνης, σε έναν χώρο όπου φιλοξενούνται πίνακες και γλυπτά Κυπρίων καλλιτεχνών του 20ού αιώνα, συμβάλλοντας στην ορατότητα των έργων και των δύο φύλων και στον περιορισμό του έμφυλου χάσματος στον χώρο της τέχνης.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Πολιτισμού

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2024

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 7.5: Προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των γυναικών της υπαίθρου, μέσω διοργανώσεων που συμβάλλουν και στον τουρισμό της χώρας

Περιγραφή/Στόχος: Ενίσχυση της ενασχόλησης των γυναικών της υπαίθρου που ασχολούνται με χειροτεχνήματα όπως π.χ. κεντήματα, υφαντά και αγγεία και ανάδειξη της τοπικής παράδοσης ως αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας. Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των γυναικών της υπαίθρου στην ενασχόληση με παραδοσιακά χειροτεχνήματα, συμβάλλοντας στην οικονομική ανεξαρτησία της γυναίκας της υπαίθρου και στην ενίσχυση της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Πολιτισμού

Συνεργαζόμενος φορέας: Υφυπουργείο Τουρισμού

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούλιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 7.6: Δημιουργία εκθέσεων σε Αρχαιολογικά Μουσεία και Πινακοθήκες, έργων μέσα από τα οποία αναδεικνύεται ο ρόλος της γυναίκας τόσο στην αρχαιότητα όσο και στη σύγχρονη εποχή

Περιγραφή/Στόχος: Ευαισθητοποίηση των επισκεπτών σε θέματα ισότητας φύλων, αξιολόγηση του τρόπου απεικόνισης της γυναικείας φιγούρας και συσχετισμός ρόλων και συμβολισμών προκειμένου να διαπιστωθούν κοινωνικές ομοιότητες και διαφορές οι οποίες είναι συνδεδεμένες με το ρόλο της γυναίκας δια μέσου των χρόνων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Πολιτισμού

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούλιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

8. Φύλο και Αθλητισμός: Ενδυνάμωση και ισότιμη αναγνώριση του γυναικείου αθλητισμού και αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων στον αθλητισμό

Δράση 8.1 – Επιμορφωτικά προγράμματα σε στελέχη των αθλητικών ομοσπονδιών για την ισότητα των φύλων

Περιγραφή/Στόχος: Η εκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων στις αθλητικές ομοσπονδίες είναι περιορισμένη. Τα επιμορφωτικά προγράμματα αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων και των συμμετεχουσών στο θέμα της έμφυλης ισότητας και ειδικότερα στην αξία της ισόρροπης εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών τόσο στον αθλητισμό όσο και στις θέσεις λήψεως αποφάσεων. Μέσω των επιμορφωτικών προγραμμάτων αναμένεται σε μεσοπρόθεσμο στάδιο να αυξάνεται σταδιακά η εκπροσώπηση των γυναικών στις θέσεις λήψεως αποφάσεων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €10.000

Πηγή χρηματοδότησης: Ίδιοι πόροι

Δείκτης παρακολούθησης: Αριθμός επιμορφωτικών προγραμμάτων, αριθμός συμμετεχόντων και συμμετεχουσών, συμμετοχή σε επαναληπτικά προγράμματα, ποσοστό εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών στα διοικητικά συμβούλια των αθλητικών ομοσπονδιών.

Δράση 8.2 – Θεσμοθέτηση, ανά διετία, Πρέσβειρας για την ισότητα των φύλων στον αθλητισμό

Περιγραφή/Στόχος: Ο αθλητισμός αποτελεί ένα κοινωνικό χώρο και ενασχόληση μέσω του οποίου μπορεί να ενδυναμωθεί η κοινωνική συνοχή και να ενδυναμωθεί η κοινωνική συνύπαρξη και ενασχόληση των γυναικών και των κοριτσιών στον αθλητισμό. Μέσω της Πρέσβειρας για την ισότητα των φύλων, δημιουργείται ένα πρότυπο και δίνεται φωνή στις αθλήτριες, γυναίκες και κορίτσια, να μεταφέρουν, μέσω μιας αναγνωρισμένης προσωπικότητας, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στον κυπριακό αθλητισμό.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούνιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €5.000

Πηγή χρηματοδότησης: Ίδιοι πόροι

9. Φύλο και Αγροτική Ανάπτυξη, Περιβάλλον, Κλιματική Αλλαγή, Ενέργεια και Μεταφορές: Ενίσχυση ορατότητας αγροτισσών και γυναικών της υπαίθρου. Διαμόρφωση έμφυλων μεταφορών. Αναγνώριση έμφυλου αντίκτυπου κλιματικής και ενεργειακής κρίσης

Δράση 9.1 – Δημιουργία προγραμμάτων χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης για γυναίκες και άντρες της υπαίθρου

Περιγραφή/Στόχος: Η ενίσχυση των γυναικών της υπαίθρου μέσω της διασφάλισης της οικονομικής τους ανεξαρτησίας αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη βέλτιστη συμβολή τους στην αγροτική οικονομία.

Αρμόδιοι φορείς υλοποίησης: Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

Συνεργαζόμενοι φορείς: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €15.000 (€5.000 ανά έτος)

Πηγή χρηματοδότησης: Συγχρηματοδοτούμενο, στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Γεωργικής Πολιτικής 2023-2027

Δράση 9.2 – Μελέτη για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές της ενέργειας

Περιγραφή/Στόχος: Οι γυναίκες βρίσκονται αντιμέτωπες με την φτώχεια σε πιο μεγάλο βαθμό από τους άντρες και σε αυτό συμβάλει και η ενεργειακή κρίση. Διαπιστώνεται πως οι γυναίκες επιβαρύνονται δυσανάλογα με την άτυπη οικιακή εργασία και είναι πιο εξαρτώμενες σε μορφές θέρμανσης και ποιότητας αέρος.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2025

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €15.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 9.3 – Δημιουργία έμφυλου εργασιακού περιβάλλοντος για γυναίκες και άντρες οδηγούς λεωφορείων

Περιγραφή/Στόχος: Το εργασιακό περιβάλλον των οδηγών λεωφορείων, ανδρών και γυναικών, απαιτεί διορθωτικές πρακτικές έτσι ώστε να υπάρχουν οι απαραίτητοι χώροι υγιεινής, με σεβασμό στις βιολογικές διαφορές ανδρών και γυναικών και ταυτόχρονα να διασφαλιστεί πως επικρατεί το αίσθημα της ασφάλειας από εργαζόμενους και εργαζόμενες.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούλιος 2024

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 9.4 – Κατάλληλος φωτισμός σε νέες στάσεις λεωφορείων, σε χώρους στάθμευσης και σε πάρκα

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω της βελτίωσης του φωτισμού, το αίσθημα της ασφάλειας σε γυναίκες και άνδρες ενισχύεται και δεν εμποδίζεται η ελεύθερη διακίνησή τους.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

Συνεργαζόμενος φορέας: Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Πλάνο Δράσης Δήμων για το 2024)

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 9.5 – Εφαρμογή της γυναικείας φιγούρας σε φανάρια διάβασης πεζών

Περιγραφή/Στόχος: Η εναλλαγή της φιγούρας 'Σταμάτη' ή/και 'Γρηγόρη' στους σηματοδότες με γυναικεία φιγούρα αποτελεί μια συμβολική δράση, με σκοπό την ανάδειξη πως οι γυναίκες δεν αποκλείονται από τον δημόσιο χώρο.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούλιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2025

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 9.6 – Δημιουργία χώρων στάθμευσης για οικογένειες με παιδικά καρότσια και για εγκυμονούσες

Περιγραφή/Στόχος: Θεσμοθέτηση μωβ χώρων για στάθμευση εγκύων και οικογενειών με βρέφη σε παιδικά καρότσια, προς αναγνώριση της ανάγκης για διευκόλυνσή τους κατά τις μετακινήσεις και τη στάθμευσή τους.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Συνεργαζόμενος φορέας: Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2024

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

10. Φύλο - Έρευνα, Καινοτομία και Ψηφιακός Μετασχηματισμός: Ενδυνάμωση ανδρών και γυναικών και ισότιμη αξιοποίηση των ψηφιακών δυνατοτήτων

Δράση 10.1 – Δημιουργία προγραμμάτων ψηφιακής εκπαίδευσης για γυναίκες της υπαίθρου

Περιγραφή/Στόχος: Ενίσχυση της παραγωγικότητας της γυναίκας στον αγροτικό τομέα και της γυναικείας επιχειρηματικότητας στις αγροτικές και ορεινές περιοχές και ισότιμη συμμετοχή στην αγροτική και οικονομική ανάπτυξη των αγροτικών και ορεινών περιοχών. Δημιουργία προγραμμάτων σε θέματα όπως ψηφιακές δεξιότητες, ψηφιακό μάρκετινγκ και χρηματοοικονομική εκπαίδευση.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

Συνεργαζόμενοι φορείς: Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου, Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €60.000

Πηγή χρηματοδότησης: Συγχρηματοδοτούμενο, στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Γεωργικής Πολιτικής 2023-2027, Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Next Generation EU(C5.1I2)

Δράση 10.2: Συλλογή και επεξεργασία έμφυλων στατιστικών δεδομένων για συμμετοχή στους τομείς της έρευνας, καινοτομίας και κυβερνοασφάλειας

Περιγραφή/Στόχος: Τα στατιστικά δεδομένα επιτρέπουν την αξιολόγηση προγραμμάτων, δράσεων και πρακτικών και την αναθεώρηση ή ανασχεδιασμό όπου και όταν αυτό απαιτείται. Μεταξύ άλλων, θα συλλέγονται στοιχεία από τα εθνικά ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας και καινοτομίας. Στόχος είναι η ισότιμη εκπροσώπηση των φύλων στους αναπτυσσόμενους τομείς της έρευνας, καινοτομίας και κυβερνοασφάλειας και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στους τομείς αυτούς.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

Συνεργαζόμενοι φορείς: Στατιστική Υπηρεσία

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: ίδιοι πόροι

Δράση 10.3: Κατάρτιση και διεξαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ισότητα φύλων και αποδόμηση στερεοτύπων σε φορείς που λαμβάνουν κρατική χορηγία για θέματα έρευνας και καινοτομίας

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, οι φορείς αναμένεται να αποτελέσουν αρωγό της εμπέδωσης της έμφυλης ισότητας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Απρίλιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Πηγή χρηματοδότησης: ίδιοι πόροι

11. Φύλο και Άμυνα: Διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος με περισσότερη ευαισθησία στην έμφυλη διάσταση

Δράση 11.1: Χαρτογράφηση των αναγκών και των γνώσεων/ικανοτήτων των εργαζομένων, ανδρών και γυναικών, στην Εθνική Φρουρά και στο Υπουργείο Άμυνας σχετικά με θέματα ισότητας

Περιγραφή/Στόχος: Στη βάση των διαφορετικών αναγκών των γυναικών και ανδρών, να αναγνωριστούν οι δυσκολίες και τα εμπόδια που τυχόν υπάρχουν, με σκοπό να ληφθούν διορθωτικά μέτρα και να μετατραπεί σε ένα πιο έμφυλο περιβάλλον η Εθνική Φρουρά και το Υπουργείο Άμυνας.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Άμυνας

Συνεργαζόμενοι φορείς: Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς, Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2024

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €10.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 11.2: Στοχευμένες και συστηματικές επιμορφώσεις όλων των βαθμίδων που υπηρετούν στην Εθνική Φρουρά, περιλαμβανομένων των ΣΥΟΠ, του προσωπικού του Υπουργείου Άμυνας και των εθνοφρουρών (με διαφορετικά μέσα – ημερίδες, ηλεκτρονικό ή/και οπτικοακουστικό υλικό, συνέδρια)

Περιγραφή/Στόχος: Εκπαίδευση στις βασικές αρχές που διέπουν την ισότητα των φύλων, με στόχο την αποδόμηση των στερεοτύπων και τη θεμελίωση κουλτούρας (δράσεις ανά εξάμηνο).

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Άμυνας, Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούλιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2026

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός: €16.000 (€8.000 ανά έτος)

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

12. Φύλο και Θέσεις Λήψεως Αποφάσεων: Προώθηση ισόρροπης εκπροσώπησης γυναικών και ανδρών για δικαιότερη και αντιπροσωπευτική λήψη αποφάσεων

Δράση 12.1 – Προώθηση ισότιμης εκπροσώπησης αντρών και γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των αθλητικών ομοσπονδιών

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω του αθλητισμού αναγνωρίζεται πως αντιμετωπίζουμε ευρύτερα και θέματα υγείας, οικονομικής σταθερότητας και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Για εκσυγχρονισμό και βιωσιμότητα του αθλητισμού και του πραγματικού αντίκτυπου που μπορεί να έχει στις κοινωνικές δομές, είναι σημαντικό να αυξηθεί ο αριθμός όσων ασχολούνται ενεργά στον χώρο και να επιτευχθεί βελτιωμένη εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούνιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: Ποιοτική δράση άνευ οικονομικού αντικειμένου

Δείκτης παρακολούθησης: Ποσοστό εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των αθλητικών ομοσπονδιών.

Δράση 12.2 – Στατιστική αποτίμηση της εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων (Διοικητικά Συμβούλια Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ΕΔΥ, ΕΕΥ, Γνωμοδοτικό Συμβούλιο κ.α)

Περιγραφή/Στόχος: Η Κυπριακή Δημοκρατία υστερεί σημαντικά στην ισόρροπη εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών σε θέσεις όπου λαμβάνονται αποφάσεις. Η υποεκπροσώπηση των γυναικών οδηγεί σε αποφάσεις στις οποίες δεν λαμβάνεται η οπτική και των δύο φύλων. Άντρες και γυναίκες συμβάλουν ισότιμα και αποτελεσματικά προσφέροντας τη διαφορετική τους οπτική.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Στατιστική Υπηρεσία

Συνεργαζόμενος φορέας: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: Ποιοτική δράση άνευ οικονομικού αντικειμένου

Δείκτης παρακολούθησης: Επικαιροποίηση στατιστικών δεδομένων

Δράση 12.3 – Δημιουργία Ψηφιακού Αρχείου Κυπρίων Γυναικών Πολιτικών

Περιγραφή/Στόχος: Καταγραφή των κύπριων γυναικών πολιτικών και ανάδειξη της συμβολής τους στα πολιτικά δρώμενα της χώρας από την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι και σήμερα.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιανουάριος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2025

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €3.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

Δράση 12.4 – Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών και σχετικά μέτρα

Περιγραφή/Στόχος: Σύμφωνα με το άρθρο 1 της, η οδηγία αποσκοπεί στην επίτευξη μιας περισσότερο ισόρροπης εκπροσώπησης γυναικών και ανδρών μεταξύ των διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, θεσπίζοντας αποτελεσματικά μέτρα που αποσκοπούν στην επιτάχυνση της προόδου προς την έμφυλη ισορροπία, παρέχοντας στις εισηγμένες εταιρείες επαρκή χρόνο για να πραγματοποιήσουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για τον σκοπό αυτό.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων/Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: Ίδιοι πόροι

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός Προϋπολογισμός

13. Φύλο και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης: Ενεργή συμβολή στη διαμόρφωση έμφυλων προτύπων, εξάλειψη στερεοτύπων και προκαταλήψεων

Δράση 13.1 – Δημοσιογραφικά βραβεία αφιερωμένα στην έμφυλη ισότητα (ανά διετία)

Περιγραφή/Στόχος: Αναγνώριση και επιβράβευση του δημοσιογραφικού έργου που ασχολείται με την ισότητα των φύλων, την προαγωγή των δικαιωμάτων των γυναικών, την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και των διακρίσεων λόγω φύλου.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Συνεργαζόμενοι φορείς: Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, Ένωση Συντακτών Κύπρου

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Μάρτιος 2025

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €20.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός προϋπολογισμός

Δράση 13.2 – Βιωματικά και διαδραστικά εργαστήρια σε εκπροσώπους των ΜΜΕ για προαγωγή της έμφυλης ισότητας

Περιγραφή/Στόχος: Μέσω των ΜΜΕ διαχέονται και αναπαράγονται θέσεις, απόψεις και πρότυπα, μέσω του λόγου και της εικόνας. Τα εργαστήρια που θα απευθύνονται σε εκπροσώπους των ΜΜΕ αποσκοπούν στην ευαισθητοποίησή τους και στη συμβολή των ΜΜΕ στην καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και προκαταλήψεων.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούνιος 2024

Ολοκλήρωση της Δράσης: Δεκέμβριος 2025

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €20.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός προϋπολογισμός

Δράση 13.3 – Εκστρατεία για διαφημίσεις χωρίς στερεότυπα

Περιγραφή/Στόχος: Οι διαφημίσεις αποτελούν το μέσο για γρήγορη μετάδοση σύντομων μηνυμάτων. Μέσω των διαφημίσεων αναπαράγονται συχνά έμφυλα στερεότυπα και σεξιστικές εικόνες. Η εκστρατεία θα αποσκοπεί στην εμπέδωση της σημαντικότητας οι διαφημίσεις να μην αναπαράγουν υποτιμητικά ή/και προσβλητικά προς το ένα φύλο μηνύματα.

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης: Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Συνεργαζόμενος φορέας: Φορέας Ελέγχου Διαφήμισης

Έναρξη εφαρμογής της Δράσης: Ιούνιος 2025

Ολοκλήρωση της Δράσης: Ιούνιος 2026

Ενδεικτικός προϋπολογισμός: €20.000

Πηγή χρηματοδότησης: Κρατικός προϋπολογισμός

Αξιολόγηση, παρακολούθηση της Στρατηγικής. Λογοδοσία και Διαφάνεια

Μέσω ρυθμίσεων καταγραφής της προόδου υλοποίησης των δράσεων που προωθούνται στο πλαίσιο της Στρατηγικής, επιδιώκεται η διαρκής ανατροφοδότηση και αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των προγραμματικών στόχων της Στρατηγικής.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, της λογοδοσίας και της διαφάνειας, το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων θα προβαίνει σε **τακτική άτυπη αξιολόγηση** της υλοποίησης της στρατηγικής, σε ετήσια βάση, σε συνεργασία με την διυπουργική επιτροπή. Πιο συγκεκριμένα, οι αρμόδιοι φορείς θα καλούνται να υποβάλλουν **αναφορές προόδου**, περιλαμβανομένων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων χωρισμένων ανά φύλο, και άλλων χρήσιμων πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων της Στρατηγικής που εμπίπτουν στον τομέα ευθύνης τους. Μελετώντας την αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης της στρατηγικής, το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν με εισηγήσεις στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται πως απαιτούνται πρόσθετες δράσεις, αλλαγές και αναθεωρήσεις σε δράσεις ή/και πολιτικές που προωθούνται στο πλαίσιο της Στρατηγικής. Αξιοποιώντας την τεχνολογία, αφού αναρτηθεί η Στρατηγική στην ιστοσελίδα του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, θα δημοσιεύονται στοιχεία παρακολούθησης και αξιολόγησης, τα οποία θα ενημερώνονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα και θα είναι διαθέσιμα και προσβάσιμα για ενημέρωση της ευρύτερης κοινωνίας και όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Θεσμοθετείται, παράλληλα, για τον σκοπό της αξιολόγησης και της παρακολούθησης της υλοποίησης της Στρατηγικής, **«Πλατφόρμα της Κοινωνίας των Πολιτών»**, η οποία συγκροτείται από διάφορους φορείς και οργανώσεις που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της Στρατηγικής, και θα προχωρεί στη **δομημένη ενδιάμεση άτυπη αξιολόγηση** (στα μέσα 2025) της Στρατηγικής.

Πρόσθετα των πιο πάνω, με την ολοκλήρωση της εθνικής στρατηγικής, προβλέπεται **ολιστική αξιολόγηση υλοποίησης της Στρατηγικής**, καταγράφοντας διαπιστώσεις και συμπεράσματα, στη βάση και των σχετικών ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών που περιλαμβάνονται στη Στρατηγική, και της συλλογής των δεδομένων, εκθέσεων και συμπερασμάτων των αξιολογήσεων από μέρους του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας και της διυπουργικής επιτροπής και της Πλατφόρμας της Κοινωνίας των Πολιτών. Στην τελική αξιολόγηση, αναμένεται να παρουσιαστούν και εισηγήσεις σε σχέση με την ετοιμασία και διαμόρφωση της επόμενης τριετούς Στρατηγικής.

Στη βάση των πιο πάνω, το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων σε συνεργασία με την διυπουργική επιτροπή, θα ετοιμάσει **τελική έκθεση** για ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η αποτίμηση του αντικτύπου των δράσεων που περιλαμβάνονται στην παρούσα Εθνική Στρατηγική αναμένεται να καταγραφεί μέσω των αξιολογήσεων αλλά και μέσω του βαθμού ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις πολιτικές του κράτους από τα ίδια τα Υπουργεία και Υφυπουργεία.

Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας Φύλων
commissionerge@presidency.gov.cy
<http://www.institutionforgenderequality.gov.cy/>

Επιμέλεια: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών